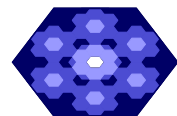

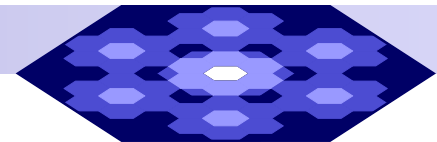
Efektivita vymezení administrativních jednotek: funkčně regionální přístup

**Martin Erlebach
Marián Halás
Pavel Klapka
Martin Tomáš**

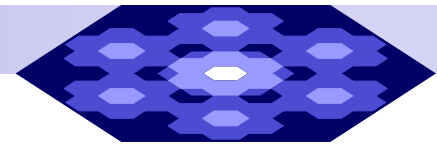
CENARS

Centre for Analysis of Regional Systems
cenars.upol.cz

Výzkumné otázky a východiska

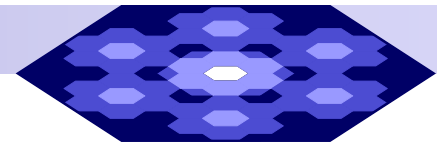
- *Kopírují současné administrativní jednotky (mikro úrovně) přirozenou diferenciací prostoru ?*
- *Odpovídají prostorovým tokům v nich probíhajících ?*
- *Splňují administrativní jednotky základní pravidla funkční regionální taxonomie ?*
- *Vykazují administrativní jednotky podobné hodnoty a prostorové vzory uzavřeností jako aproximované funkční regiony ?*

Výzkumné otázky a východiska

- *Administrativní regiony by měly kopírovat přirozenou diferenciaci prostoru*
- *Zvláště prostorové toky (interakce)*
- *Denní dojíždka do zaměstnání (nejpočetnější pravidelný pohyb s denní periodicitou)*

- ***Základní principy administrativních regionů***
- *Prostorová stabilita*
- *Prostorová spravedlnost*
- ***Prostorová efektivita***

Výzkumné otázky a východiska

■ ***Prostorová efektivita***

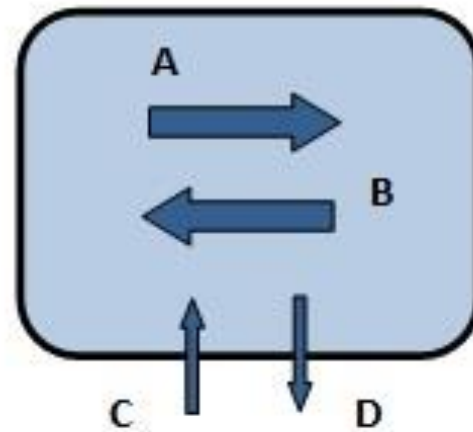
- *Obecně: vztah mezi prostorovou polohou, prostorovým uspořádáním a ekonomickou efektivitou*

■ ***Náš kontext:***

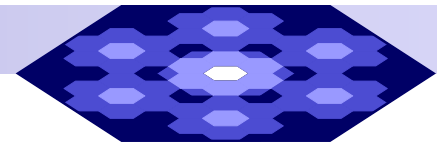
- *Vychází ze srovnatelnosti administrativního členění s reálným rozložením interakcí (nižší hierarchická úroveň; denní periodicity)*
- *Propojení dojížděky do zaměstnání (za službami) a administrativních záležitostí*
- *Kompromis mezi prostorovou efektivitou a spravedlností (vliv hierarchie center)*

Výzkumné otázky a východiska

- **Funkční region a uzavřenost**
- *Území organizované na základě funkčních vazeb*
- *Horizontální prostorové interakce (toky – osob, informací, kapitálu, atd.)*
- *Princip vnější **uzavřenosti** a vnitřní soudržnosti*
- *Uzavřenost přímo souvisí s prostorovou efektivitou (vyšší uzavřenost – méně toků přes hranice)*

$$A+B > C+D$$

Metodika

- *Uzavřenost obousměrná*

$$SC = \frac{T_{jj}}{\sum_k T_{jk} + \sum_k T_{kj} - T_{jj}}$$

- *Jednosměrné uzavřenosti*

$$SC_{SS} = \frac{T_{jj}}{\sum_k T_{jk}} \quad SC_{DS} = \frac{T_{jj}}{\sum_k T_{kj}}$$

- *Celková uzavřenost (uzavřenost regionálního systému)*

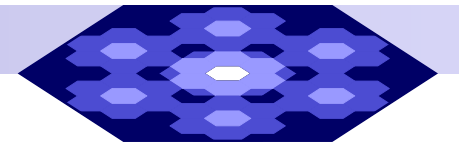
$$TSC = \frac{\sum_j T_{jj}}{\sum_j \sum_k T_{jk}}$$

- *Cíle: porovnání prostorové efektivity (uzavřeností) administrativních regionů s odpovídajícími aproximovanými funkčními regiony*

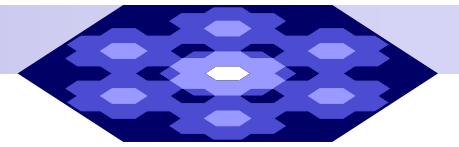
Metodika

- *Funkční mikroregiony převzaty z práce Klapka et al. (2016)*
- *Vícestupňová procedura (CURDS)*
 - *Denní dojíždka do zaměstnání, SLDB 2011*
 - *Funkce omezení (velikost a uzavřenost regionu)*
 - *Míra Smart („relativizace toků“)*

Uzavřenosti funkčních a administrativních regionů ČR

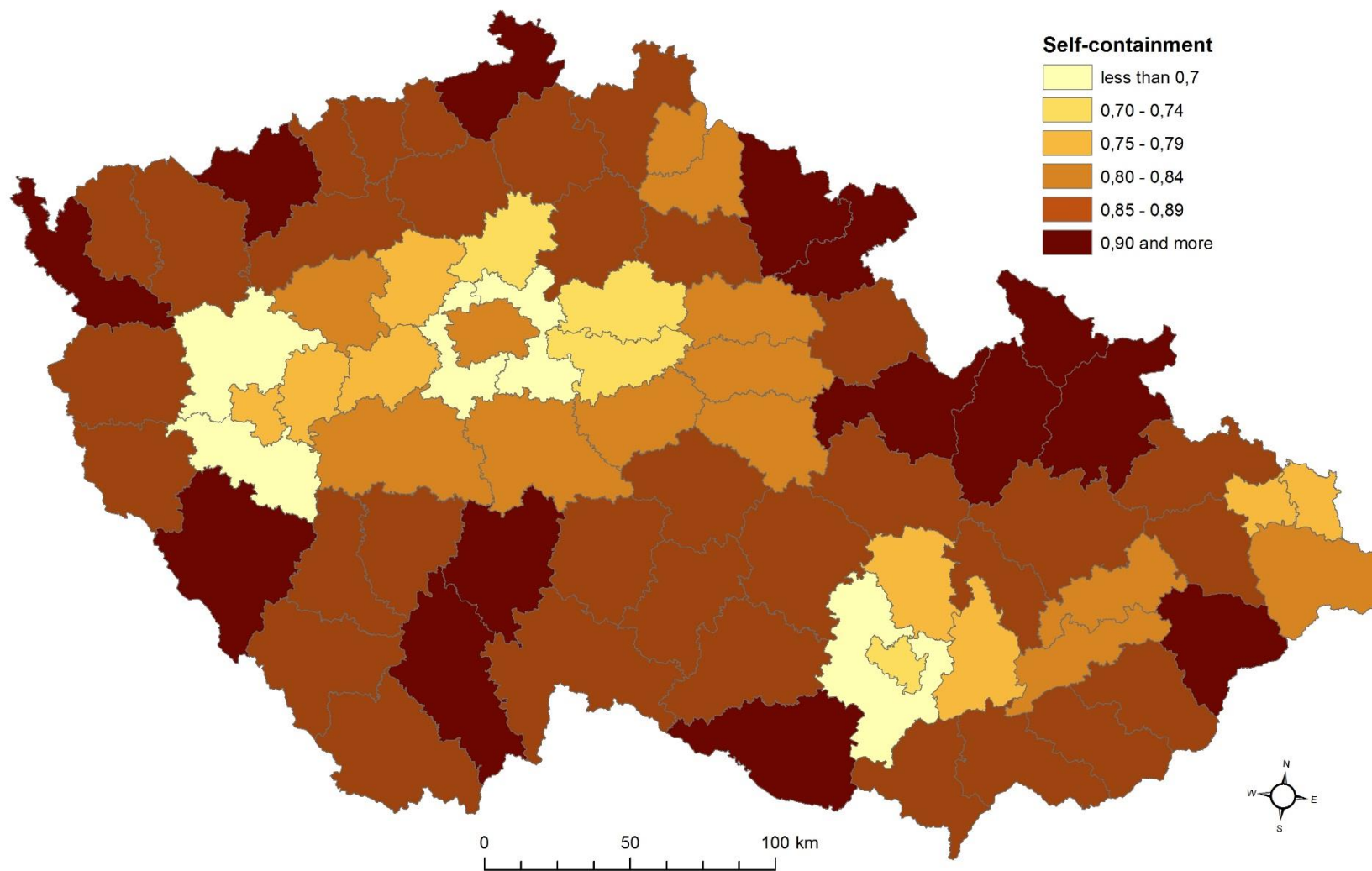
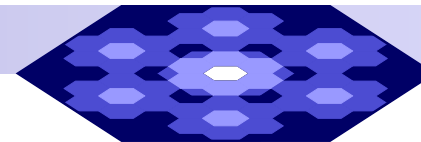
Attribute for regional system	Functional regions					Administrative regions		
	FRD 1	FRD 2	FRD 3	AFRD 1	AFRD 2	districts	DMEP	DALA
Number of regions	142	125	95	201	80	77	206	394
Area (km ² , mean)	555.4	630.9	830.2	392.4	985.8	1024.2	382.8	200.2
Area (km ² , var. coeff.)	0.585	0.579	0.568	0.600	0.471	0.373	0.619	0.674
Self-containment (mean)	0.802	0.820	0.841	0.776	0.860	0.841	0.757	0.689
Self-containment (median)	0.809	0.824	0.857	0.778	0.866	0.867	0.769	0.698
Self-containment (max)	0.981	0.981	0.981	0.981	0.981	0.981	0.981	0.913
Self-containment (min)	0.612	0.645	0.694	0.601	0.726	0.514	0.435	0.406
Self-containment (var. coeff.)	0.097	0.079	0.076	0.073	0.061	0.101	0.123	0.156
Self-containment of reg. system	0.908	0.916	0.926	0.896	0.930	0.905	0.872	0.850

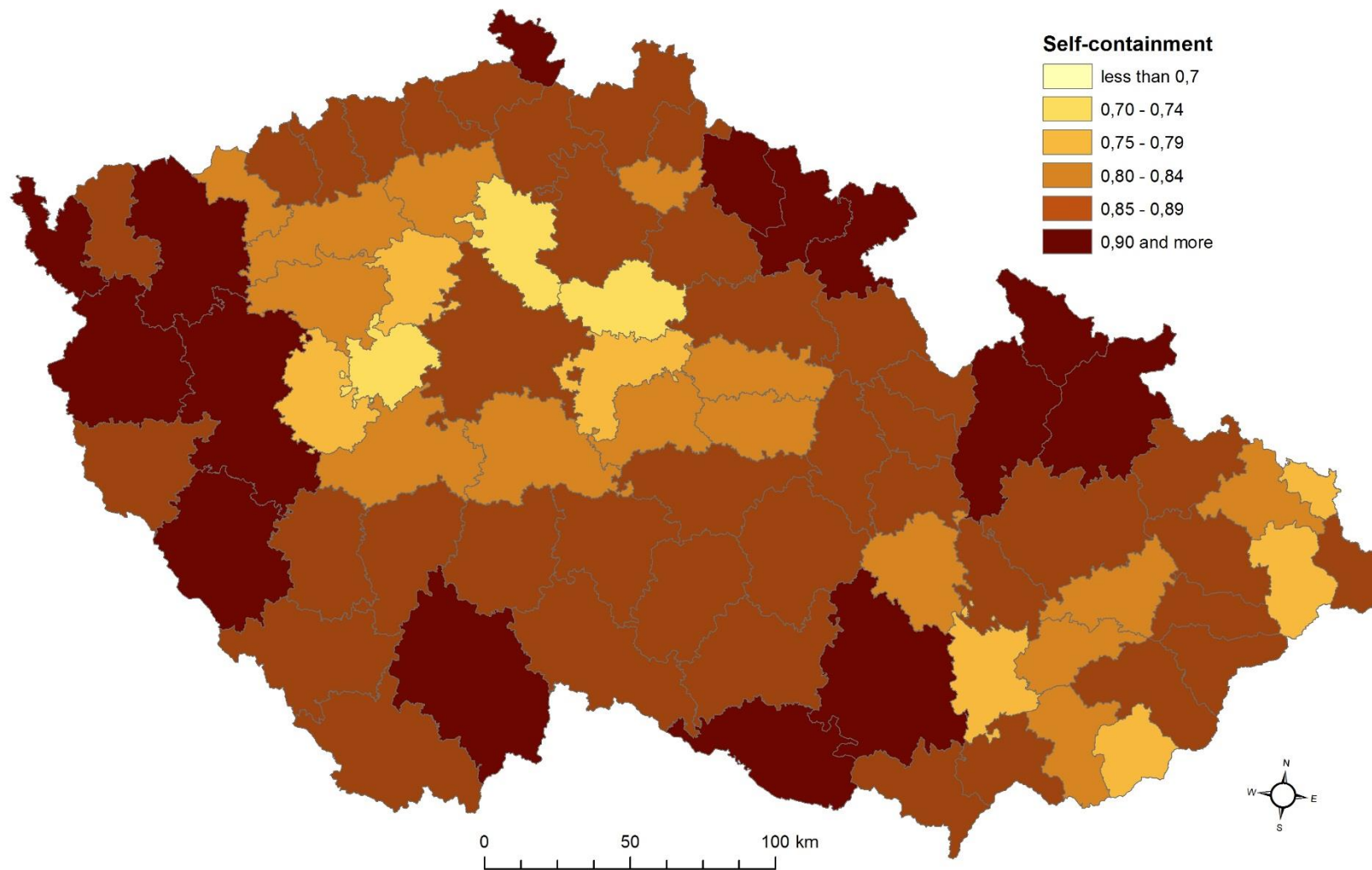
Uzavřenosti funkčních a administrativních regionů ČR

Attribute for regional system	Functional regions					Administrative regions		
	FRD 1	FRD 2	FRD 3	AFRD 1	AFRD 2	districts	DMEP	DALA
Supply-side self-cont. (mean)	0.867	0.881	0.897	0.848	0.910	0.893	0.831	0.774
Supply-side self-cont. (median)	0.878	0.892	0.910	0.847	0.920	0.914	0.846	0.784
Supply-side self-cont. (max)	0.989	0.989	0.989	0.989	0.989	0.989	0.989	0.973
Supply-side self-cont. (min)	0.704	0.710	0.752	0.642	0.784	0.585	0.541	0.464
Supply-side self-cont. (var. coeff.)	0.079	0.067	0.061	0.081	0.051	0.087	0.108	0.14
Demand-side self-cont. (mean)	0.912	0.922	0.930	0.900	0.939	0.933	0.892	0.860
Demand-side self-cont. (median)	0.913	0.923	0.938	0.906	0.941	0.949	0.901	0.877
Demand-side self-cont. (max)	0.992	0.992	0.992	0.992	0.992	0.992	0.992	0.976
Demand-side self-cont. (min)	0.728	0.825	0.825	0.728	0.871	0.767	0.669	0.538
Demand-side self-cont. (var. coeff)	0.044	0.032	0.034	0.042	0.026	0.050	0.058	0.095

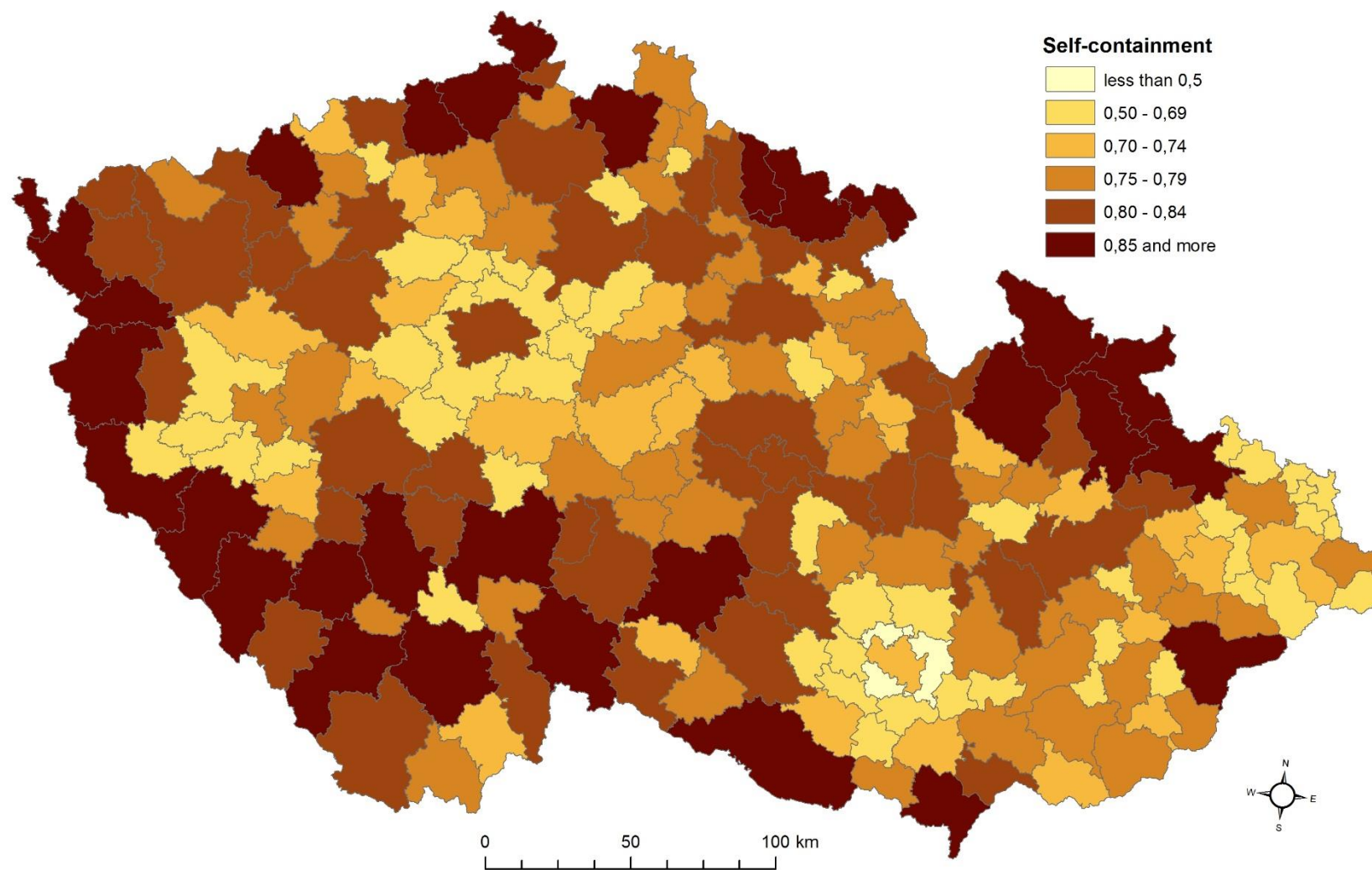
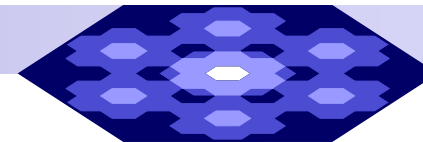
Administrativní regiony ČR – okresy

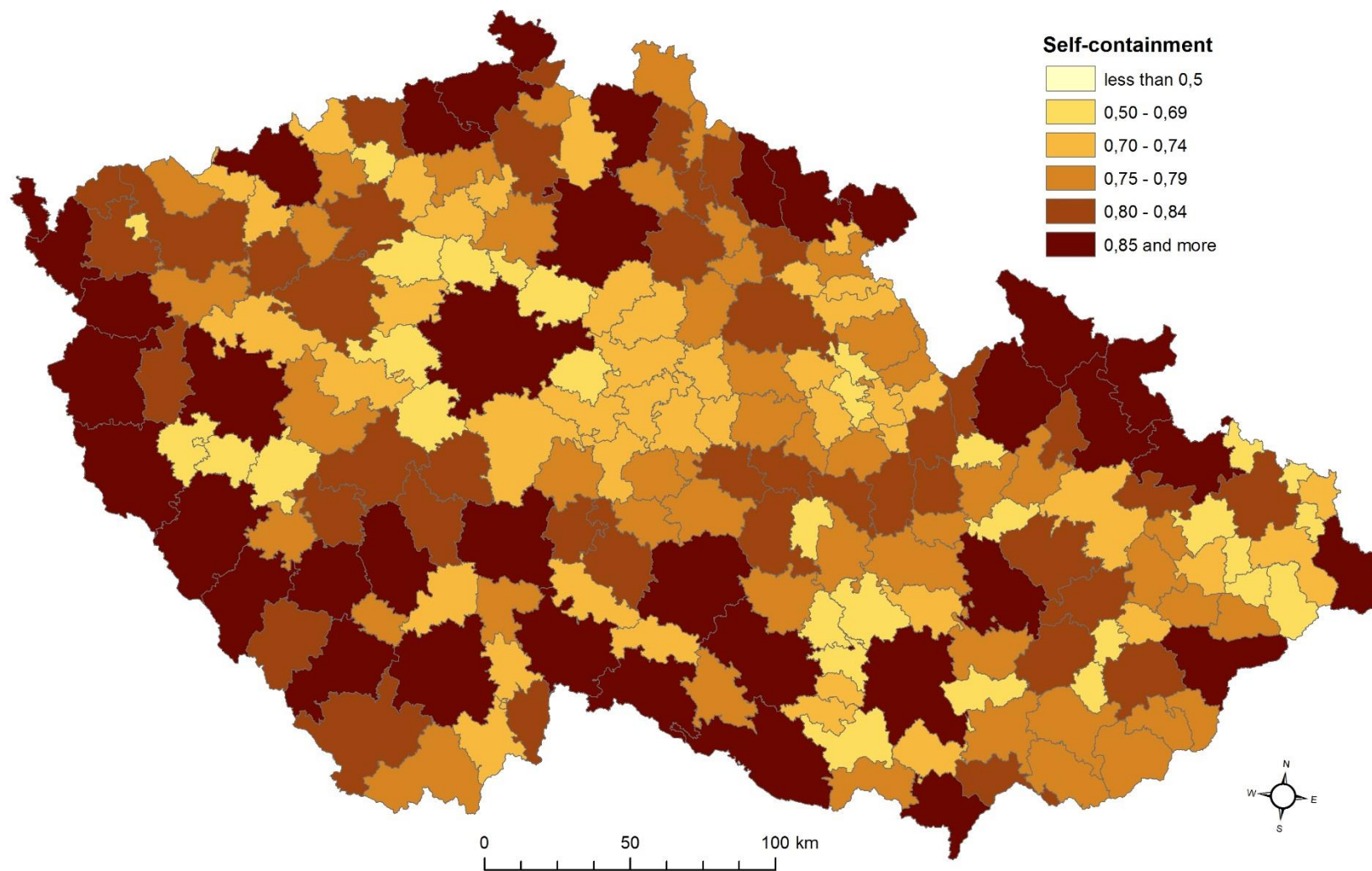
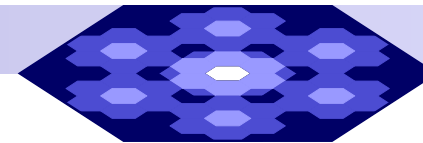
Regionální systém AFRD 2 (Klapka et al. 2016)

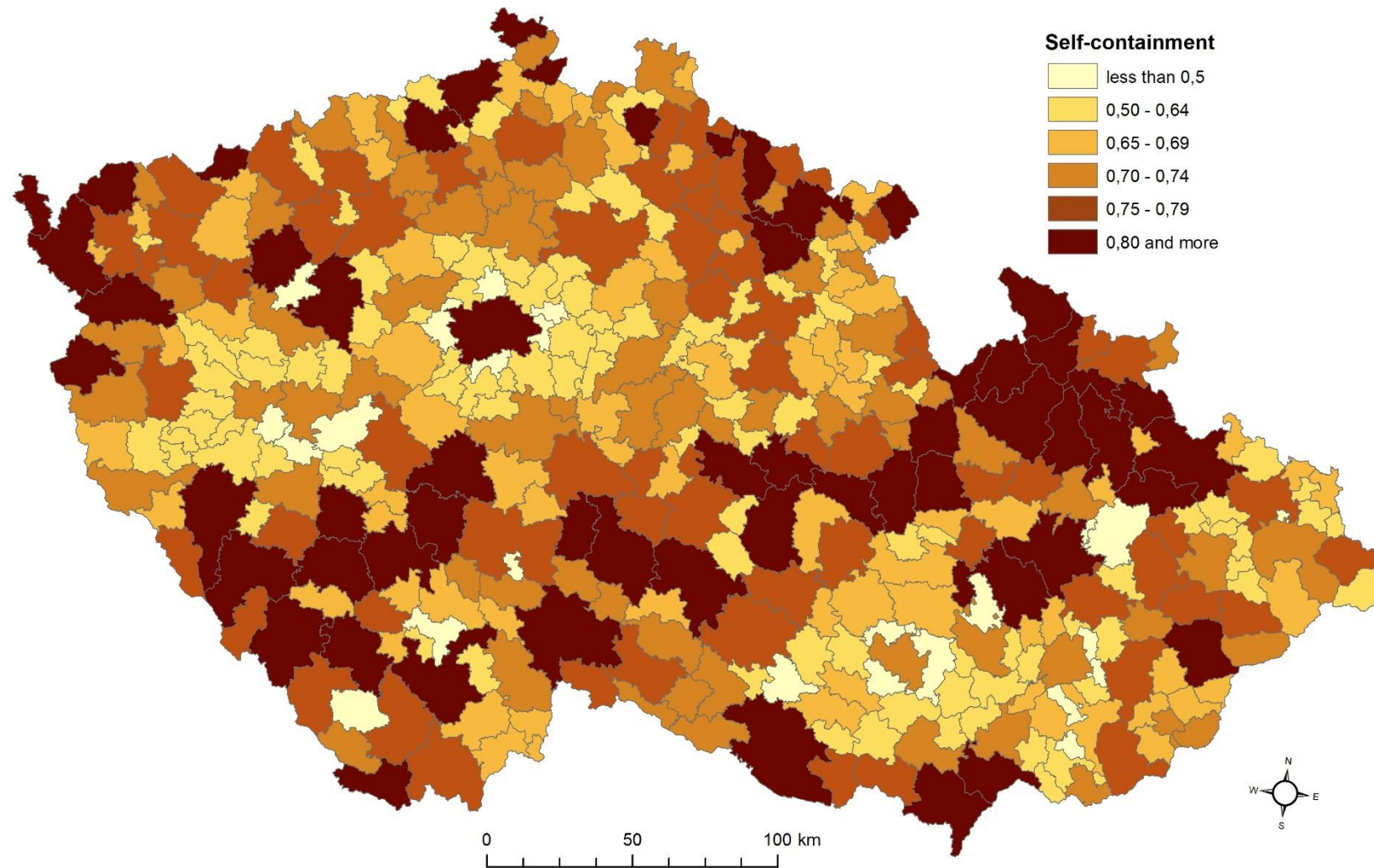
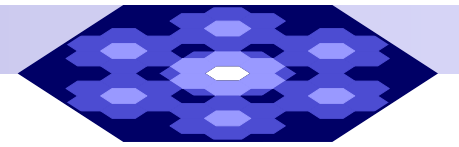
Administrativní regiony ČR – SO ORP

Regionální systém AFRD 1 (Klapka et al. 2016)

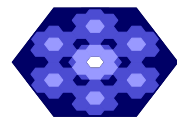
Administrativní regiony ČR – SO POÚ

Závěry

- *Funkční regiony představují vhodný základ pro vymezení administrativních jednotek*
- *Varianty funkčních regionů vykazují vyšší hodnoty uzavřeností (více prostorově efektivní)*
- *Prostorové rozložení uzavřeností regionů je ovlivněno:*
 - *Hierarchickou úrovní regionů*
 - *Hierarchickou úrovní center (zejména na mezo úrovni)*
 - *Geografickým kontextem*

Děkujeme za pozornost

CENARS

Centre for Analysis of Regional Systems
cenars.upol.cz